

**KAZALNICA** (29) *sb f*

**kazalnica** (24), **kazadlnica** (4), **kazadnica** (1); *kazalnica Murm, BartBydg (4), OrzList (2), SkarŻyw (6), NiemObr, PudłFr, Calep (2)*; *kazadlnica Mymer<sup>2</sup>*; *kazadnica Mymer<sup>1</sup>*; *kazalnica : kazadlnica BielKron (1:1), Mącz (6:2)*.

*ka-* (17), *kâ-* (5); *ka-* : *kâ-* *Mącz (4:4), SkarŻyw (5:1)*; *-za-* (21), *-zâ-* (1); *-za-* : *-zâ-* *Mącz (7:1)*; *końcowe a jasne*.

*sg N kazalnica (14)*. ◇ *G kazalnice (1)*. ◇ *D kazalnicy (1)*. ◇ *A kazalnicę (9)*. ◇ *L kazalnicy (3)*.  
◇ *pl L kazadlnicach (1)*.

*Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.*

*Podwyższenie, z którego wygłaszano publiczne przemówienia, kazania: ambona, też przenośny stół, pulpit; suggestum BartBydg, Mymer<sup>2</sup>, Mącz, Cn; suggestus BartBydg, Mącz, Cn; contio Mącz, Calep, Cn; analogium Murm, BartBydg; ambo BartBydg, Cn; cathedra Mącz, Calep; pulpitem, rostra Mącz, Cn; suggesta Mymer<sup>1</sup>; ambona BartBydg; prorostra, superior locus Cn (29) : Murm 127; Suggesta. Predig ftuel. Kazadnicza. Mymer<sup>1</sup> 8; BartBydg 8 [2 r.], 9b, 153b; Mymer<sup>2</sup> 7v; OrzList b3v [2 r.]; BielKron 362v; Contio, Mieyłce ná którym kaza. Kazadlnicá. Mącz 53c, 41b [2 r.], 145c, 154a, 331a, 370c; Wielki lud ná kazaniu fwym miewał: ták ifz dla cífzby kázálnicę zá nim nośić/ á tám ią ftáwić gdzieby wćiśniony niebył muśiano. SkarŻyw 372; wftąpił ná kázálnicę/ y drugie kázanie wielce poćiefzne [...] wćzynił. SkarŻyw 511, 312, 511, 543; Calep 172a.*

*W charakterystycznych połączeniach: na kazalnicę wleźć (2), wniść (3), wstąpić (2).*

*Szereg: »kazalnica, (albo) katedra« [szyk 1:1] (2): pro rostris dicere, Mieć rzecz ku ludzióm z katedry álbo z kázálnice która ná tymże plácu byłą dla tego wcziniona. Mącz 358d; Calep 232b.*

*Wyrażenie przyimkowe: »na kazalnicy« (4): rofkazał Bifkup ná kázadlnicách obiáwić ludzióm aby fie zefzli ná ofmy dzień Máia ku podniefieniu kości świętych. BielKron 362v; SkarŻyw 173; NiemObr 31; Y tyś wczorá ftyłkował fam ná kázálnicy Ná nierząd PudłFr 18.*

*Synonimy: ambona, katedra, pulpit, »stolec kaznodziejski«.*

*Cf KAZATELNICA*